

Vad är en invasiv främmande art?

Du kan hjälpa till

Invasiva främmande arter hotar mångfalden i våra sjöar och hav. Du kan göra skillnad genom att rapportera fynd av invasiva arter. Myndigheterna har sedan ett ansvar att rapportera in nya invasiva arter för Sverige och dina ögon är till stor hjälp i detta arbete.

Riskerna med invasiva främmande arter

Riskerna för att invasiva främmande arter ska spridas och etableras i våra vattendrag är mycket stor. Arter kan komma in med sjöfartens barlastvatten och genom utsättningar av främmande växter och djur, de kan även följa med som fripassagerare på exempelvis båtskrov och i utrustning.

Invasiva främmande arter kan ställa till med stora problem genom att konkurrera ut våra inhemska arter och sprida smittor. Idag finns det flera kända invasiva främmande arter i våra stora sjöar, av dessa har nog kräftpest och sjögull störst negativ påverkan just nu.

Vad är en invasiv främmande art?

En invasiv art är växter, djur, svampar eller mikroorganismer som människan har spridit medvetet eller omedvetet till områden där de tidigare inte har funnits. Arterna har då etablerat sig utanför sitt naturliga utbredningsområde. Alla främmande arter ställer inte till med bekymmer men några är invasiva och har då större konkurrenskraft än våra inhemska. Det är dessa som ställer till det för den biologiska mångfalden och samhället.

Rapportera dina fynd:

- **Rappen.nu** - rapportering av vattenorganismer. Här kan du rapportera in invasiva främmande arter så som fiskar, musslor, kräftor, krabbor och växter.

- **Invasivaarter.nu** - Här kan du rapportera in invasiva främmande arter som lever i vatten eller på land.

- **Artportalen.se** - Alla inrapporterade fynd av invasiva arter samlas här och med ett användarkonto kan du rapportera hit direkt.

Vad kan jag göra?

Plantera

växter i din damm eller trädgård som du vet finns naturligt i Sverige. Flytta aldrig växter eller djur mellan sjöar.

Rengör

utrustning som dykardräkter, fiskeredskap, båtar och annat innan flytt till nytt vatten. Om möjligt båtbottentvätta om du färdas mellan olika vatten.

Töm

motorn, och andra mindre utrymmen på båten, på vatten när du tagit upp den. Släpp aldrig ut levande bete i andra vatten än där de fångades.

Torka

utrustning som dykardräkter, badkläder, redskap, båtar och annat innan de flyttas till nytt vatten.

Fiska

endast med betesfisk eller agn från de vatten där du fiskar. Håll aldrig ut överblivet bete eller mask från annat vatten. Använd inte levande agn som är köpt utomlands.

Sprid inte invasiva arter!

Mer information om invasiva främmande arter finns på Naturvårdsverkets, Havs- och vattenmyndighetens samt ArtDatabankens webbsidor.

www.lansstyrelsen.se

Havs
och Vatten
myndigheten

Stockholm Södermanland Uppsala Västmanland Örebro

Svartmunnad smörbult

Den har ofta en karaktäristisk svart fläck på bakre delen av den främre ryggen. Bukfenornas bas är sammanväxta och bildar en sugskiva. Färgen är fläckigt gul/gråbrun, men under lekperioden (maj-augusti) blir hanen helt svart med vitkantade stjärtfenor.

Foto: Anders Salesjö

Kinesisk ullhandskrabba

Klorna på vuxna kinesiska ullhandskrabbor har täta "ulliga" borst och vita spetsar. Ryggskölden blir max 10 cm i diameter. Ryggskölden är närmast rundad och färgen är grågrön till brunaktig. Små kinesiska ullhandskrabbor saknar "ull" på klorna och kan likna våra vanliga strandkrabbor.

Foto: Anders Salesjö

Bäckröding

Konkurrerar snabbt ut våra inhemska laxfiskar, så som öring. De lever i klara syrerika vatten, ofta kalla mindre bäckar. Den känns igen på det ljusa marmorade mönstret på den olivgröna ryggen. På nedre delen av ryggen finns små gulgröna och/eller röda fläckar.

Foto: Mats Olsson

Smal vattenpest

En dybladsväxt som är ljus grön och har långa slingor med stjälkar som kan bli ett par meter långa. De ca. 35 mm långa bladen sitter i kransar längs stjälken. Den blommar med små vita blommor. Formen på bladen kan variera. På grunt vatten är bladen bredare och kortare medan de på djupare vatten blir längre och smalare.

Foto: Wikimedia Commons

Akvariefiskar och Vattensköldpadda

I Sverige finns inga vilda sköldpaddor så alla fynd ska rapporteras in. Alla fynd av akvariefiskar ska rapporteras in.

Foto: Carina Tennfors

Solabborre

Den är färgglad och har en karaktäristisk svart/orange fläck på gälarna. Den är hög i kroppen i förhållande till längden. Den har en taggig ryggen som avslutas i en upphöjning. Solabborren är aggressiv i sitt födosök och äter de flesta djur den hittar. Den vaktar sina ägg vilket gör att många yngel överlever.

Foto: Carina Tennfors

Sjögull

Bladen är rundade och näckrosliknande med en vågig kant. Bladen är ca. 8 cm långa ofta med rödprickig undersida. Blomman skjuter upp en bit över vattenytan (under juli till augusti) och har fem gula kronblad. Bestånden täcker ofta stora områden.

Foto: Petra Pohjol

Vandrarmussla

Räknas som en av världens värsta invasiva främmande arter pga att den växer till så snabbt i nya miljöer. Musslan känns igen på det zebrarandiga mönstret och dess triangulära form. Om musslorna hamnar på konstruktioner så som kylsystem, slussar m.m. kan det få kostsamma effekter.

Foto: Jonas Roth

Signalkräfta

Kan bli omkring 16 centimeter lång och har en rödbrun färg. Den liknar vår inhemska flodkräfta som är mörkare i färgen, men vuxna signalkräfter har även ljusa (vit-turkosa) fläckar i "tumgreppet" på klorna. De saknas hos flodkräftan. Flodkräftan har en rad med små taggar längs kanten mellan huvud och ryggsköld.

Foto: Sofia Bockmark

Silverruda

Är ljusare än den vanliga rudan. Unga silverrudar liknar guldfiskar. En karaktär som är tydlig visar sig när man öppnar upp fisken, den har svarta eller grå bukfinnar. Hybridiserar med rudan och växer snabbt. Den konkurrerar ut inhemska och mer ekonomiskt värdefulla fiskarter.

Foto: George Gibelio

Vattenpest

Det kan vara svårt att skilja på vattenpestarterna men formen på bladens yttersta spets är en viktig karaktär. I bilden syns typiska bladformer och formvariationen hos smal vattenpest. Bladen sitter i krans om tre stycken.

Foto: Wikimedia Commons